

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 11 października 2023 r.

Znak: WZPS-5.431.1.5.2023.PM

**Pani
Eliza Potomska
Dyrektor
Programu SOS Wiosek Dziecięcych
w Karlinie**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 14-15 września 2023 r. została przeprowadzona kontrola w trybie zwykłym w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Rodzina SOS 3 w Karlinie, mieszczącej się przy ul. Kościuszki 48 E. Czynności kontrolne prowadzone były również w siedzibie Programu SOS Wiosek Dziecięcych w Karlinie przy ul. Kościuszki 48 P. Kontrolę na podstawie upoważnienia nr 110/2023 z 17 sierpnia 2023 r. przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w składzie: Patrycja Matuszewska – starszy inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem i Justyna Jarczewska – starszy inspektor wojewódzki. Przedmiotem kontroli były zagadnienia dotyczące działalności placówki w zakresie standardu świadczonych usług, standardu opieki i wychowania oraz kwalifikacje zatrudnionych osób. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2022 r. do 15 września 2023 roku.

akta kontroli str. 5

Podstawy dokonanych ustaleń:

- informacje przekazane przez dyrektora Programu, zastępcę dyrektora i wychowawcę,
- rozmowa przeprowadzona wśród dwojga wychowanków,
- pisemne informacje udzielone przez dyrektora,
- dokumentacja prowadzona w placówce oraz dokumentacja dzieci przebywających w placówce na dzień kontroli.

Działalność placówki w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z uchybieniami.³

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 ze zm.)

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477)

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

Informacje ogólne o kontrolowanej jednostce.

osoba kierująca jednostką w okresie objętym kontrolą		Placówką kieruje dyrektor Programu pani Eliza Potomska. Do 28 lutego 2022 r. funkcję p.o. dyrektora pełnił pan Michał Szwiec.
dokumenty regulujące funkcjonowanie placówki	statut	Załącznik nr 2 do Uchwały Nr 61/2015 z 12.12.2015 r.
	regulamin	Załącznik nr 1 do Uchwały nr 61/2015 z 12.12.2015 r. z późn. zm. załącznik nr 1 do Uchwały nr 54/2022 z 3.12.2022 r.
	zezwolenie wojewody	Decyzja nr 4/2016 z 15 marca 2016 r.
	umowy zlecające realizację zadania	Umowa z powiatem białogardzkim z dnia 26.07.2022r.
przechowywanie dokumentacji		w szafie zamykanej na klucz
typ placówki		rodzinna
liczba miejsc określona w regulaminie placówki		8 – od 1.01.2022r. do 2.12.2022r. 6 – od 3.12.2022r.
wychowankowie	liczba dzieci umieszczonych na dzień kontroli	8, w tym 1 pełnoletni wychowanek
	wiek najmłodszego dziecka/najstarszego - najstarszej osoby pełnoletniej	3/22
	liczba dzieci poniżej 10 roku życia	5
	liczba dzieci mieszkających poza placówką	3
	dzieci systematycznie urlopowane do domu rodzinnego	0
	liczba dzieci, których rodzice mają ograniczoną władzę rodzicielską/są pozbawieni władzy/ sieroty/dzieci przyjęte na wniosek rodzica/dzieci małoletnich rodziców	0/3/5/0/0
	pracownicy placówki	
	dyrektor Programu SOS Wiosek Dziecięcych w Karlinie	1
	wychowawcy	1
	administracja i obsługa	8

akta kontroli str. 15-26

Oceny działalności dokonano na podstawie szczegółowej analizy realizacji przez placówkę następujących zadań.

1. Przestrzeganie standardów opieki i wychowania, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Wychowankowie placówki mieli zapewnioną całodobową opiekę zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Prawa dzieci były przestrzegane. Zgodnie z informacją dyrektora, wychowankowie placówki byli wyznania rzymskokatolickiego. Wychowankowie mieli możliwość uczestniczenia w praktykach religijnych, np. chodzenia do kościoła, modlenia się, uczenia się religii, przyjmowania sakramentów.

2. Kwalifikacje zatrudnionych osób.

Na dzień kontroli w placówce zatrudniony był 1 wychowawca oraz 2 asystentów wychowawcy. Osoby te spełniały wymogi określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Wsparcie specjalistyczne oraz obsługę administracyjną zapewniał Program SOS Wiosek Dziecięcych w Karlinie.

Zgodnie z art. 98 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, osoby pracujące z dziećmi mają prawo do korzystania z poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego. W kontrolowanym okresie pracownicy placówki oraz specjaliści brali udział w szkoleniach m.in.: Współpraca z rodziną pochodzenia dziecka – aspekt prawny i psychologiczny, Pierwsza pomoc psychologiczna, Cyberbezpieczeństwo, Antymobbing, Plan pomocy dziecku i narzędzia pomocnicze do tworzenia PPD, Teoria więzi i przywiązania, FAS i FASD. Ponadto wychowawca B.K-K. brała udział w superwizjach grupowych i indywidualnych oraz uczestniczyła w wyjeździe regeneracyjno-szkoleniowym.

akta kontroli str. 23-28

3. Przestrzeganie praw dziecka w placówce.

znajomość praw przez dzieci	Rozmowa przeprowadzona z dwójką dzieci (...) wskazała na przestrzeganie ich podstawowych praw. Wychowankowie wymienili m.in. prawo do: bawienia się na dworze, bawienia się w domu, oglądania telewizji. Dzieci wskazały też, że w placówce mogą: świętować swoje urodziny, korzystać z tv, komputera i internetu.
dostępność telefonów do Rzecznika Praw Dziecka i Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie	Numery telefonów były dostępne dla wychowanków.
nagrody stosowane w placówce	Wśród nagród stosowanych w placówce dzieci wymieniły cukierki. Dyrektor w pisemnej informacji wskazał jako nagrody m.in.: drobne upominki, czasem słodczyce, wspólny wyjazd/wycieczka
kary stosowane w placówce	Z uwagi na krótki okres pobytu w placówce, dzieci podały, że nie wiedzą jakie są kary. Dyrektor podał, że w placówce nie stosuje się kar, dzieci ponoszą naturalne konsekwencje swoich zachowań np. wydał za szybko pieniądze – musi czekać na następne kieszonkowe, potłukł telefon – musi odczekać jakiś czas na nowy.

wyniki obserwacji dzieci i zajęć przeprowadzonej 14 września 2023 r., relacje pomiędzy dziećmi i pracownikami	Przeprowadzona obserwacja wskazała na prawidłowe relacje pomiędzy dziećmi i opiekunami. W placówce panowała miła i serdeczna atmosfera. Wychowawca oraz asystent wychowawcy zwracali się do dzieci po imieniu, zauważali i chwalili dzieci. Dzieci otoczone były właściwą opieką. Zastrzeżeń nie budził wygląd wychowanków zarówno pod względem ubioru jak i higieny.
konieczność zmian w placówce na jakie wskazały dzieci	Jedno dziecka wskazało, że chciałoby otrzymywać 10 złotych tygodniowo.

Z przeprowadzonej z dziećmi rozmowy wynika, że nie doznają oni żadnej formy przemocy zarówno ze strony dorosłych jak i dzieci. Dyrektor programu wskazał, że w placówce nie występuje przemoc rówieśnicza.

akta kontroli str. 30-37, 99

4. Zasadność pobytu dziecka w placówce oraz działania podejmowane na rzecz powrotu wychowanków do rodziny i utrzymywania przez nich kontaktów z rodzicami.

Dzieci umieszczone w placówce posiadały postanowienia sądu o objęciu ich taką opieką oraz skierowania wydane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białogardzie.

liczba skontrolowanych ocen zasadności	Analizie poddano 10 ocen.
terminowość dokonywania ocen – nie rzadziej niż co 3/6 miesięcy	W przypadku ... jedno posiedzenie zespołu w okresie kontrolowanym zostało dokonane miesiąc po terminie. Stanowi to naruszenie przepisu art. 138 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
zasadność pobytu dzieci w placówce	Ocena zasadności dokonywana była prawidłowo. W każdym przypadku oceny zasadności pobytu dziecka w placówce dokonywane były w porozumieniu z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej.
niezwłoczne przekazywanie wniosków do sądu	We wszystkich kontrolowanych przypadkach wnioski zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka formułowane były na piśmie i niezwłocznie przekazywane do sądu oraz ośrodka adopcyjnego.
wyniki szczegółowej analizy przypadków indywidualnych	W 5 przypadkach (...) nie sporządzono jeszcze planów pomocy dziecku z uwagi na krótki okres pobytu w placówce (...). ... – dziecko umieszczone w placówce 2020 r. – dziecko umieszczone w placówce ... 2019 r. – rodzeństwo umieszczone w placówce 2023 r. Przed umieszczeniem dzieci przebywały w ... rodzinach zastępczych – ... wychowanek placówki. Umieszczony w 2011 r.
zgłaszanie dzieci z uregulowaną sytuacją umożliwiającą przysposobienie do ośrodków adopcyjnych	W okresie objętym kontrolą przepis dotyczył 2 dzieci (...). Zgłoszenie do ośrodka adopcyjnego nastąpiło zgodnie z przepisami ustawy. Dzieci zakwalifikowano do przysposobienia. Na dzień kontroli przebywały na styczości
stosowanie art. 100 ust. 4a ustawy –	W kontrolowanym okresie przepis nie dotyczył żadnego wychowanka. W przypadku ... rodzeństwa sprawa w sądzie o

regulowanie sytuacji prawnej wychowanków	uregulowanie sytuacji prawnej dzieci toczyła się od 2021 r., a zakończyła 2022 r.
rotacja dzieci w placówce	W kontrolowanym okresie do placówki przyjęto 5 dzieci a 2 ją opuściło.
działania na rzecz powrotu dzieci do domu rodzinnego i utrzymywania kontaktów z rodziną	Dyrektor wskazał, że rodzice oraz osoby bliskie mogą odwiedzać dzieci w placówce. Jako sposoby utrzymywania związków emocjonalnych dzieci z rodzinami wskazano umożliwianie kontaktów telefonicznych, regulowanie kontaktów przez sąd oraz urlopowanie do rodziny biologicznej/rodzeństwa gdy jest taka możliwość. W ramach działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny współpracowano z sądem rodzinnymi, powiatowym centrum pomocy rodzinie i ośrodkiem pomocy społecznej. Na dzień kontroli w przypadku pięcioosobowego rodzeństwa rodzice nie żyli, a w przypadku dwuosobowego rodzeństwa rodzice pozbawieni byli władzy rodzicielskiej, a dzieci przygotowywane były do adopcji.
podtrzymywanie więzi pomiędzy rodzeństwem	W kontrolowanej placówce, w ramach podtrzymywania więzi dzieci mogą mieszkać w jednym pokoju. W przypadku pełnoletniego wychowanka utrzymuje on kontakt osobisty oraz przez komunikatory społecznościowe z bratem przebywającym w innej placówce.
rozdzielanie rodzeństw po umieszczeniu w placówce	W kontrolowanym okresie rozdzielono jedno rodzeństwo. Sytuacja dotyczyła pełnoletniego wychowanka.

akta kontroli str. 21, 38-88

5. Warunki lokalowe.

Placówka usytuowana jest w domu jednorodzinnym w Karlinie, na terenie ogrodzonym, na którym sąsiadują inne placówki wchodzące w skład SOS Wioski Dziecięcej. Posiada warunki lokalowe zgodne z obowiązującym standardem określonym w § 18 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej⁴. Pomieszczenia zajmowane przez dzieci były urządzone estetycznie i funkcjonalnie. Liczba pomieszczeń i ich wyposażenie było dostosowane do liczby osób umieszczonych w placówce.

akta kontroli str. 26

6. Zapewnienie dzieciom wyżywienia, dostosowanego do ich potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia, w tym dostępu do produktów żywnościowych i napojów przez całą dobę, zapewnienie dostępu do nauki, zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, a także terapeutycznych i rewalidacyjnych oraz zaopatrzenia w wyroby medyczne, zapewnienie dostępu do opieki zdrowotnej i zaopatrzenie w produkty lecznicze. Wyposażenie dzieci w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego, środki higieny osobistej.

wyżywienie, w tym konieczność	Pod względem jakościowym i ilościowym wyżywienie zostało ocenione przez dzieci pozytywnie. Wszystkie dzieci wskazały, że jest
-------------------------------	---

⁴ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

stosowania specjalnych diet	wystarczająca ilość jedzenia. Zarówno wychowankowie jak i dyrektor potwierdzili, że żywność i napoje są w placówce dostępne przez całą dobę. Żaden wychowanek nie wymagał zaopatrzenia w środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Kuchnia wyposażona była w odpowiedni sprzęt agd i produkty żywnościowe.
realizacja obowiązku szkolnego	Na dzień kontroli obowiązek szkolny dotyczył 4 dzieci, które go realizowały w szkole wychowanek kontynuował naukę w szkole średniej. Dzieciom, które miały trudności w nauce zapewniono codzienną pomoc przy odrabianiu lekcji. Dwoje wychowanków uczestniczyło m.in. w korepetycjach. Dzieci otrzymywały pomoc adekwatną do potrzeb.
zapewnienie podręczników i przyborów szkolnych	Dyrektor oświadczył, że dzieci są wyposażone w podręczniki i przybory szkolne. Potwierdzili to również wychowankowie w rozmowie.
umieszczanie dzieci w młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i młodzieżowych ośrodkach wychowawczych	Na dzień kontroli żadne z dzieci nie przebywało w młodzieżowym ośrodku socjoterapii/młodzieżowym ośrodku wychowawczym.
zapewnienie opieki i pomocy dzieciom niepełnosprawnym	W placówce na dzień kontroli przebywało Dzieci miały zapewnioną opiekę adekwatnie do potrzeb.
zapewnienie dzieciom opieki medycznej	Wszyscy wychowankowie placówki posiadali ubezpieczenie zdrowotne Zgodnie z informacją uzyskaną od dyrektora recepty wystawiane przez lekarzy są realizowane.
hospitalizacje wychowanków w szpitalach/ na oddziałach psychiatrycznych	W okresie podlegającym kontroli żadne dziecko nie było hospitalizowane w szpitalu na oddziale psychiatrycznym.
organizacja czasu wolnego	Na pytanie <i>co robisz w czasie wolnym?</i> podopieczni wskazali: bawimy się, chodzimy z cicią na lody i skatepark. Dyrektor jako formy spędzania czasu wolnego wskazał m.in.: wyjścia na spacer, wyjazd do kina, organizowanie domowych przedstawień, wspólne czytanie książek, granie w gry planszowe, zajęcia kulinarne.
rozwój zainteresowań dzieci	Dzieci uczęszczały na zajęcia sportowe (piłka nożna), zajęcia szkoła gotowania, arteterapię, oraz wyjazdy organizowane przez zespół wsparcia – po 1 osobie.
wyposażenie dzieci w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku oraz środki higieny osobistej	Na podstawie informacji udzielonej przez dyrektora, rozmów z wychowankami oraz oględzin ubioru dzieci stwierdzono, że posiadały one odzież i obuwie w odpowiednim rozmiarze i adekwatne do pory roku. Zabezpieczone były również w odpowiednie środki higieny osobistej.
zapewnienie dzieciom zabawek	Pomieszczenia zajmowane przez dzieci były wyposażone w gry i zabawki oraz materiały dydaktyczne dostosowane do wieku i

odpowiednich do wieku rozwojowego	zainteresowań wychowanków.
--------------------------------------	----------------------------

akta kontroli str. 22-23, 29-37

7. Wypłacanie drobnych kwot do własnego dysponowania przez dziecko.

Zgodnie z odpowiedziami udzielonymi przez wychowanków oraz informacją udzieloną przez dyrektora Programu stwierdzono, że wychowankowie otrzymywali „kieszonkowe” w wysokości od 20 do 100 złotych, zależnie od wieku dziecka. Dyrektor Programu oraz wychowankowie poinformowali, że nie było sytuacji, w której osoba nie otrzymała kieszonkowego.

Na podstawie weryfikacji wypłat „kieszonkowego” w okresie objętym kontrolą stwierdzono, że dzieci otrzymywały kwotę do własnego dysponowania w wysokości zgodnej z obowiązującymi przepisami. Wychowankowie własnym podpisem dokonywali potwierdzenia odbioru „kieszonkowego” na liście wypłat.

akta kontroli str. 33, 36

8. Pokrywanie kosztów przejazdu dziecka do uzasadnionych miejsc oraz kosztów pobytu w internacie lub bursie.

Na podstawie informacji udzielonej przez dyrektora kontrolujący ustalili, że placówka pokrywa koszty uzasadnionych przejazdów dzieci oraz koszty pobytu wychowanka w mos/mow/internacie.

akta kontroli str. 33

9. Prowadzenie dokumentacji wychowanków.

Oceny dokonano na podstawie analizy 2 dzieci poniżej 18 roku życia: K.D. i J.D. Pięciosobowe rodzeństwo, ze względu na krótki okres pobytu nie posiadało jeszcze opracowanej dokumentacji.

plan pomocy dziecku	Prowadzony dla każdego dziecka, zawierał elementy określone w przepisach. W przypadku rodzeństwa ... na posiedzenia zespołów okresowej sytuacji dziecka nie dokonywano modyfikacji planów pomocy, pomimo zmiany sytuacji dzieci planowanych nowych działań wobec nich. Dyrektora pouczono, o konieczności sporządzania na zespole modyfikacji w planie pomocy adekwatnie do sytuacji i potrzeb dziecka. W przypadku ... cel w planie pomocy dziecku ... brzmi: „...”. Pouczono dyrektora, że cele w planie pomocy dziecku określone są w § 15 ust. 3 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej ws. instytucjonalnej pieczy zastępczej ⁵ i takie należy stosować.
karta pobytu	Karty pobytu prowadzone dla każdego dziecka, zawierały wszystkie obszary. Wpisy rzetelne.
książka ewidencji	Placówka prowadziła księgę ewidencji wychowanków, która zawierała wszystkie elementy wymagane przepisami.

W przypadku pełnoletniego wychowanka w dokumentacji znajdowały się: prośba pełnoletniego o pozostanie w placówce, zgoda dyrektora, kontrakt ustalający warunki dalszego pobytu osoby pełnoletniej w placówce, wskazany opiekun usamodzielnienia oraz zatwierdzony program usamodzielnienia.

akta kontroli str. 89-98

⁵ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. ws. instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. poz.1720).

10. Przygotowanie placówki do wypełniania zadań określonych w regulaminie.

przygotowanie placówki pod względem lokalowym dla liczby dzieci określonej w regulaminie	Ogledziny placówki potwierdziły, że jest ona przygotowana pod względem lokalowym dla liczby dzieci określonej w regulaminie.
zgodność umieszczeń dzieci z liczbą miejsc określoną w regulaminie	W kontrolowanym okresie było przekroczenia liczby miejsc określonej w regulaminie, jednak wynikało to z konieczności umieszczenia w placówce ... rodzeństwa. Ustawowa liczba miejsc nie została przekroczona.
zapewnienie specjalistycznej opieki adekwatnej do potrzeb dzieci	Na podstawie analizy dokumentacji dzieci kontrolujący stwierdzili, że otrzymywały one pomoc adekwatną do zdiagnozowanych potrzeb.
zapewnienie właściwej opieki małej w ciąży lub rodzicom z dzieckiem	W okresie objętym kontrolą w placówce nie przebywały wychowanki w ciąży ani małe rodzące z dziećmi.
przygotowanie do samodzielności	Dyrektor poinformował, że wychowankowie są przygotowywani do samodzielności poprzez: naukę obsługi sprzętu agd, motywowanie do załatwiania spraw na poczcie, w banku, urzędzie skarbowym, robienie samodzielnych zakupów, samodzielne dojazdy bussem lub pociągiem do szkoły, wykonywanie obowiązków domowych, zajęcia indywidualne z pedagogiem i doradcą zawodowym.

akta kontroli str. 26, 29-31

Podsumowanie ustaleń kontroli.

stwierdzone uchybienie	- termin 2 zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka (...) przekroczony o miesiąc
przyczyny stwierdzonego uchybienia	- niedopatrzenie
skutki stwierdzonego uchybienia	- zespół odbył się po terminie wyznaczonym w przepisach ustawy
osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybienie	- dyrektor
uprawnienia jednostki kontrolowanej	zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej ws. przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania
wpis w książce kontroli	7
wystąpienie otrzymują	1) dyrektor Programu SOS Wiosek Dziecięcych w Karlinie 2) Wojewoda Zachodniopomorski

W związku ze stwierdzonym uchybieniem, w celu jego wyeliminowania
wydaję zalecenie

znaczące:

- oceny sytuacji dziecka dokonywać zgodnie z terminami określonymi w ustawie.

W przypadku braku zastrzeżeń, proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie realizacji zalecenia.

.....

Zespół inspektorów:

.....

.....

Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego

.....

Właściwe podpisy na oryginale